

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจกและคาร์บอนเครดิต พ.ศ.
(พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ)

☒ เป็นร่างการเงิน ☐ ไม่เป็นร่างการเงิน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีหลักการให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลดก๊าซเรือนกระจกและคาร์บอนเครดิต เนื่องจากประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีความตกลงปารีสตามกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2559 และได้แสดงเจตจำนงที่จะขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจประเทศให้มีความยั่งยืนโดยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนและปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ในการนี้ เพื่อรับมือกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและดำเนินตามพันธกรณีระหว่างประเทศ จำเป็นที่จะต้องมีกลไกภาคบังคับและส่งเสริมที่เข้มงวดเพื่อลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด อย่างไรก็ตามกฎหมายที่มีใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถครอบคลุมการดำเนินการดังกล่าวได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติด้วยการสนับสนุนจากกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม และองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ผ่านกลไกการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดสิทธิของบุคคลและชุมชนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล สิทธิที่จะได้รับแจ้งข้อมูลและการสนับสนุนจากรัฐ สิทธิในการแสดงความคิดเห็นในการจัดการปัญหา สิทธิในการได้รับการส่งเสริมการดำเนินงาน และสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการเยียวยาเมื่อสิทธิเสรีภาพถูกละเมิด

2. การกำหนดเป้าหมายการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจของหน่วยงานรัฐทุกภาคส่วน การกำหนดแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติซึ่งต้องมีการทบทวนทุกห้าปี การกำหนดแผนการปรับตัว และการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการปรับตัว

3. การจัดทำฐานข้อมูลก๊าซเรือนกระจก และฐานข้อมูลด้านภูมิอากาศและข้อมูลความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ ให้ประชาชนเข้าถึงได้ทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการกำหนดให้เอกชนรายงานข้อมูลกิจกรรมและปริมาณการปล่อย กักเก็บ และดูดซับก๊าซเรือนกระจก

4. การจัดตั้งกองทุนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อดำเนินหรือจัดให้มีมาตรการส่งเสริมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยสนับสนุนทางการเงินแก่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน เพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่จะเป็นการลดก๊าซเรือนกระจกหรือเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี

5. การกำหนดสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการวางระบบซื้อขายสิทธิดังกล่าว แก่นิติบุคคลควบคุม โดยควบคุมให้นิติบุคคลปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้เทียบเท่าสิทธิที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปี

6. การจัดเก็บภาษีคาร์บอน โดยเรียกเก็บจากผู้ประกอบอุตสาหกรรม ผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าสินค้าที่กำหนดตามปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ประเมินได้ในจุดหนึ่งจุดใดของวัฏจักรชีวิตของสินค้า

7. การจัดการและใช้คาร์บอนเครดิตที่ได้ขึ้นทะเบียนหรือรับรองแล้วเพื่อนำมาหักกลบสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ระหว่างประเทศ และการกำกับดูแลธุรกิจและบริการคาร์บอนเครดิต

8. การใช้โทษปรับทางวินัยบังคับแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัติ

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.2 สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง
- 1.3 กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
- 1.4 องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 2.1 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- 2.2 สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
- 2.3 สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- 2.4 สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- 2.5 สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2.6 สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
- 2.7 สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 2.8 สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน
- 2.9 สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
- 2.10 สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
- 2.11 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- 2.12 สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- 2.13 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- 2.14 สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
- 2.15 สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 2.16 สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 2.17 สำนักงานประมาณ

- 2.18 สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- 2.19 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
- 2.20 กรมบัญชีกลาง
- 2.21 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- 2.22 สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
- 2.23 สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- 2.24 สมาคมธนาคารไทย
- 2.25 มูลนิธิดับเบิลยูดับเบิลยูเอฟ
- 2.26 มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม
- 2.27 มูลนิธิเพื่อสันติภาพเขียว (กรีนพีซ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้)
- 2.28 มูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 2.29 มูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
- 2.30 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ)
- 2.31 คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน
- 2.32 Carbon Markets Club
- 2.33 องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
- 2.34 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- 2.35 บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
- 2.36 บริษัท บุโร เวอร์ทิส (ประเทศไทย) จำกัด
- 2.37 ศูนย์ประสานงานและพัฒนางานวิจัยด้านโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

- ประชาชน

ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า บุคคลและชุมชนควรมีสิทธิเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล สิทธิที่จะได้รับแจ้งข้อมูลและการสนับสนุนจากรัฐ สิทธิในการแสดงความคิดเห็นในการจัดการปัญหา สิทธิในการได้รับการส่งเสริมการดำเนินงาน และสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและได้รับการเยียวยาเมื่อสิทธิเสรีภาพถูกละเมิด (ร่างมาตรา 7)

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจของหน่วยงานรัฐทุกภาคส่วน และให้มีแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ และเห็นด้วยหรือไม่กับวิธีการกำหนดเป้าหมายหรือจัดทำแผนและรายละเอียดของเป้าหมาย แผนแม่บทและแผนย่อยอื่น ๆ (ร่างมาตรา 8 – 12, 35 – 39, 67 – 72 และ 134 – 141)

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้จำเป็นต้องมี “คณะกรรมการนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ” เพื่อพิจารณาการออกกฎหมายลำดับรอง กำหนดนโยบายการดำเนินงานร่วมกับนานาชาติ และเสนอแนะนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี และเห็นด้วยหรือไม่กับองค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการและกรรมการ (ร่างมาตรา 13 – 21)

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มีการจัดตั้งกองทุนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อดำเนินหรือจัดให้มีมาตรการส่งเสริมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยสนับสนุนทางการเงินแก่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน และเห็นด้วยหรือไม่กับรายได้ การใช้จ่ายเงิน และการบริหารจัดการของกองทุน (ร่างมาตรา 22 – 34 และ 142 – 143)

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มีการจัดทำฐานข้อมูลด้านก๊าซเรือนกระจก และฐานข้อมูลด้านภูมิอากาศและความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนเข้าถึงได้ทางระบบสารสนเทศ และเพื่อประโยชน์ในการจัดทำฐานข้อมูล ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้เอกชนรายงานข้อมูลกิจกรรมแก่หน่วยงานรัฐ หรือให้นิติบุคคลตรวจวัดและรายงานปริมาณการปล่อยหรือดูดกลับก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากการดำเนินการ (ร่างมาตรา 40 – 66 และ 125 – 133)

6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มี “สิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก” เป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่ง และให้มีระบบซื้อขายสิทธิเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยนิติบุคคลควบคุมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงจะใช้สิทธิดังกล่าวได้เทียบเท่ากับจำนวนที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปี (ร่างมาตรา 73 – 98)

7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มีการจัดเก็บ “ภาษีคาร์บอน” จากผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าสินค้าที่กำหนด ตามปริมาณก๊าซเรือนกระจกในจุดใดจุดหนึ่งของวัฏจักรชีวิตของสินค้า โดยรายละเอียดภาษีเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา 99 – 112)

8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้คาร์บอนเครดิตเป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่ง ซึ่งคาร์บอนเครดิตที่ได้ขึ้นทะเบียนหรือได้รับการรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกแล้ว อาจนำมาใช้ในประเทศโดยแปลงเป็นสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกแบบหักลบ หรือใช้เพื่อวัตถุประสงค์ระหว่างประเทศตามกรอบความตกลงที่ประเทศไทยเป็นภาคีได้ (ร่างมาตรา 113 – 124)

9. ท่านเห็นว่ามาตรการเตรียมความพร้อมและบรรเทาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยในปัจจุบันมีอยู่เพียงพอหรือไม่ และร่างพระราชบัญญัตินี้จะแก้ปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้เพียงใด

10. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)
